

Cătălin-Silviu SĂRARU

**Dreptul administrativ
principalul instrument de reglementare
a activității administrației public**

**La elaborarea prezentei lucrări s-a avut în vedere
legislația actualizată până la 30 mai 2020**

**Colecția
Drept public**

**Editura ASE
București
2020**

Academia de Studii Economice din București

Copyright © 2020, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SĂRARU, CĂTĂLIN-SILVIU

Dreptul administrativ – principalul instrument de reglementare a activității administrației publice: la elaborarea prezentei lucrări s-a avut în vedere legislația actualizată până la 30 mai 2020 / Cătălin-Silviu Săraru. - București : Editura ASE, 2020

Conține bibliografie

ISBN 978-606-34-0335-4

34

Editura ASE

Redactare: Silvia Răcaru

Tehnoredactare: Violeta Rogoian

Copertă: Violeta Rogoian

Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru: ideile exprimate, corectitudinea științifică, originalitatea materialului și sursele bibliografice menționate.

Cuprins

Capitolul 1. Statul și separația puterilor în stat	13
1.1 Conceptul de „stat”	13
1.2 Separația puterilor în stat	14
1.2.1 Puterea legislativă	16
1.2.2 Puterea judecătorească	17
1.2.3 Puterea executivă	17
Capitolul 2. Administrația publică	21
2.1 Noțiunea de administrație publică.....	21
2.2 Fenomenul administrativ	24
2.3 Scopul administrației publice.....	24
2.4 Funcțiile administrației publice.....	25
2.5 Raporturile dintre administrația publică și principalele elemente ale sistemului social.....	26
2.6 Știința administrației – știință interdisciplinară.....	28
Capitolul 3. Definiția, obiectul și trăsăturile dreptului administrativ. Relațiile dreptului administrativ cu dreptul constituțional și știința administrației. Știința dreptului administrativ	29
3.1 Definiția dreptului administrativ	29
3.2 Obiectul de reglementare al dreptului administrativ	29
3.3 Trăsăturile dreptului administrativ	30
3.4 Relațiile dreptului administrativ cu dreptul constituțional și știința administrației.....	32
3.4.1 Relațiile dreptului administrativ cu dreptul constituțional	32
3.4.2 Relațiile dreptului administrativ cu știința administrației	33
3.5 Știința dreptului administrativ	34

Capitolul 4. Izvoarele dreptului administrativ	37
4.1 Noțiunea de izvor de drept	37
4.2 Izvoarele formale ale dreptului administrativ	37
4.2.1 Constituția și legile constituționale.....	37
4.2.2 Legile organice și legile ordinare	39
4.2.3 Ordonanțele simple și ordonanțele de urgență adoptate de Guvern	40
4.2.4 Actele administrative având caracter normativ	41
4.2.5 Uzanțele juridice.....	42
4.2.6 Jurisprudența.....	43
4.2.7 Doctrina juridică	44
4.2.8 Poziția tratatelor internaționale și a ordinii juridice a Uniunii Europene în cadrul izvoarelor dreptului administrativ românesc	45
4.2.8.1 Tratatelor internaționale	45
4.2.8.2 Ordinea juridică a Uniunii Europene	46
4.3 Codificarea normelor de drept administrativ	47
Capitolul 5. Normele și raporturile de drept administrativ	48
5.1 Normele de drept administrativ.....	48
5.2 Raporturile de drept administrativ	51
5.2.1 Definiție.....	51
5.2.2 Trăsăturile raporturilor de drept administrativ	51
5.2.3 Subiectele raporturilor de drept administrativ	51
5.2.4 Clasificarea raporturilor de drept administrativ.....	52
5.2.4.1 Raporturi de drept administrativ în care ambele subiecte sunt autorități ale administrației publice	52
5.2.4.2 Raporturi de drept administrativ în care un subiect aparține administrației publice, iar cel de-al doilea subiect este o persoană fizică sau juridică din afara administrației publice.....	54
Capitolul 6. Actul administrativ	55
6.1 Definiție	55
6.2 Trăsăturile actului administrativ	55
6.3 Clasificarea actelor administrative.....	59
6.4 Regimul juridic al actelor administrative.....	60
6.4.1 Legalitatea actelor administrative	60
6.4.2 Competența autorităților administrației publice	61
6.4.3 Competența legată și puterea discreționară (oportunitatea) a administrației publice	62

6.4.4 Forma actului administrativ	64
6.4.5 Procedura de emiterie/adoptare a actelor administrative.....	65
6.4.5.1 Forme procedurale anterioare (prealabile) emiterii sau adoptării actului administrativ	65
6.4.5.2 Forme procedurale concomitente emiterii sau adoptării actului administrativ	68
6.4.5.3 Forme procedurale posterioare emiterii sau adoptării actului administrativ	70
6.4.6 Forța juridică a actelor administrative.....	73
6.4.7 Efectele juridice ale actelor administrative	74
6.4.7.1 Momentul din care actul administrativ produce efecte juridice	74
6.4.7.2 Suspendarea executării actelor administrative	75
6.4.7.3 Revocarea și retractarea actelor administrative.....	76
6.4.7.4 Anularea actelor administrative	79
6.4.7.5 Inexistența actului administrativ	80
6.4.7.6 Rectificarea și reconstituirea actelor administrative	81
Capitolul 7. Contractele administrative.....	82
7.1 Noțiunea de contract administrativ	82
7.2 Trăsăturile contractelor administrative	82
7.3 Principalele drepturi și obligații ale părților contractante	83
7.3.1 Drepturile și obligațiile autorității publice contractante.....	83
7.3.2 Drepturile și obligațiile co-contractantului.....	86
7.4 Modificarea contractelor administrative	88
7.4.1 Modificarea contractului impusă de respectarea principiul echilibrului financiar	88
7.4.2 Modificarea unilaterală a contractului administrativ	90
7.5 Încetarea contractelor administrative	91
7.6 Principalele tipuri de contracte administrative.....	93
7.6.1. Contractul de concesiune	93
7.6.2. Contractul de achiziție publică.....	95
7.6.3. Contractul de închiriere a unui bun proprietate publică.....	97
Capitolul 8. Operațiunile administrative.....	99
8.1 Noțiunea de operațiuni administrative	99
8.2 Trăsăturile operațiunilor administrative.....	100
8.3 Forma și legalitatea operațiunilor administrative.....	102

Capitolul 9. Controlul activității administrației publice	103
9.1 Noțiunea de control al activității administrației publice	103
9.2 Elementele componente ale controlului	103
9.3 Modalitățile controlului	104
9.4 Forme de control	105
9.4.1 Controlul administrativ	105
9.4.1.1 Noțiune	105
9.4.1.2 Controlul administrativ intern	106
9.4.1.3 Controlul administrativ extern	106
9.4.1.3.1 Controlul administrativ ierarhic	106
9.4.1.3.2 Controlul de tutelă administrativă	107
9.4.1.3.3 Controlul administrativ extern specializat	109
9.4.1.3.4 Controlul prin jurisdicții speciale administrative	109
9.4.2 Controlul exercitat de autorități și persoane	
din afara administrației publice	110
9.4.2.1 Controlul parlamentar	110
9.4.2.2 Controlul exercitat de opinia publică	112
9.4.2.3 Controlul judecătoresc	112
Capitolul 10. Răspunderea în dreptul administrativ	113
10.1 Noțiunea de răspundere în dreptul administrativ	113
10.2 Formele de răspundere specifice dreptului administrativ	113
10.3 Răspunderea administrativ-disciplinară	114
10.3.1 Noțiunea de răspundere administrativ-disciplinară	114
10.3.2 Trăsăturile răspunderii administrativ-disciplinare	114
10.4 Răspunderea contravențională	116
10.4.1 Noțiunea de răspundere contravențională și de contravenție	116
10.4.2 Trăsăturile contravențiilor	117
10.4.3 Subiectele răspunderii contravenționale	118
10.4.4 Sancțiunile contravenționale prevăzute de O.G. nr. 2/2001	
privind regimul juridic al contravențiilor	118
10.4.4.1 Avertismentul	119
10.4.4.2 Amenda contravențională	120
10.4.4.3 Prestarea unei activități în folosul comunității	120
10.4.5 Constatarea contravenției	121
10.4.6 Aplicarea sancțiunilor contravenționale	121
10.4.7 Căile de atac împotriva actelor de sancționare a contravențiilor	122

10.5 Răspunderea administrativ-patrimonială	122
10.5.1 Noțiunea de răspundere administrativ-patrimonială	122
10.5.2 Condițiile răspunderii administrativ-patrimoniale	123
10.5.3 Formele răspunderii administrativ-patrimoniale	124
Capitolul 11. Serviciile publice	126
11.1 Noțiunea de serviciu public.....	126
11.2 Trăsăturile serviciilor publice	127
11.3 Categoriile de servicii publice	128
11.4 Forme și moduri de gestionare a serviciilor publice	130
11.4.1 Gestiunea directă (publică).....	130
11.4.2 Gestiunea delegată.....	133
Capitolul 12. Domeniul public și domeniul privat	135
12.1 Reglementarea regimului general al proprietății publice	135
12.2 Noțiunea și trăsăturile dreptului de proprietate publică	135
12.3 Titularii dreptului de proprietate publică	137
12.4 Administrarea generală și administrarea concretă a bunurilor proprietate publică	138
12.5 Caracterele dreptului de proprietate publică	138
12.6 Dobândirea dreptului de proprietate publică.....	140
12.6.1 Dobândirea dreptului de proprietate publică prin achiziție publică ..	141
12.6.2 Dobândirea dreptului de proprietate publică prin expropriere pentru cauză de utilitate publică.....	141
12.6.3 Dobândirea dreptului de proprietate publică prin donație sau legat .	142
12.6.4 Dobândirea dreptului de proprietate publică prin convenție cu titlu oneros	143
12.6.5 Dobândirea dreptului de proprietate publică prin transferul unui bun din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale în domeniul public al acestora	143
12.6.6 Dobândirea dreptului de proprietate prin alte moduri stabilite de lege.....	144
12.7 Stingerea dreptului de proprietate publică	146
12.8 Bunurile care constituie obiect al dreptului de proprietate publică.....	146
12.8.1 Noțiunea de bun	146
12.8.2 Noțiunile de „domeniu administrativ”, „domeniu public”, „domeniu privat”	147
12.8.3 Clasificarea bunurilor domeniului public.....	148

12.9 Modalități de utilizare a bunurilor din domeniul public	149
12.9.1 Contractul de concesiune de bunuri proprietate publică	149
12.9.2 Atribuirea în folosință cu titlu gratuit a unui bun proprietate publică....	151
12.9.3 Darea în administrare a unui bun proprietate publică	151
12.9.4 Contractul de închiriere a unui bun proprietate publică	153
12.10 Domeniul privat	154

Capitolul 13. Funcția publică și funcționarii publici

13.1 Funcția publică	155
13.1.1 Noțiunea de funcție publică.....	155
13.1.2 Trăsăturile funcției publice.....	156
13.2 Funcționarul public	157
13.2.1 Noțiunea de funcționar public	157
13.2.2 Trăsăturile funcționarului public	157
13.2.3 Drepturile și obligațiile funcționarilor publici	159
13.2.3.1 Considerații generale	159
13.2.3.2 Drepturile funcționarilor publici.....	159
13.2.3.3 Obligațiile funcționarilor publici	162
13.2.4 Cariera funcționarului public	165
13.2.4.1 Recrutarea funcționarilor publici.....	165
13.2.4.2 Perioada de stagiu.....	166
13.2.4.3 Numirea funcționarilor publici	167
13.2.4.4 Natura juridică a raportului de serviciu al funcționarului public.....	167
13.2.4.5 Promovarea funcționarilor publici.....	168
13.2.4.6 Modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al funcționarului public.....	169
13.2.4.6.1 Modificarea raportului de serviciu al funcționarului public.....	169
13.2.4.6.2 Suspendarea raportului de serviciu al funcționarului public.....	171
13.2.4.6.3 Încetarea raportului de serviciu al funcționarului public.....	173
13.2.4.7 Corpul de rezervă al funcționarilor publici.....	176
13.2.5 Răspunderea funcționarilor publici.....	177
13.2.5.1 Responsabilitatea și răspunderea funcționarilor publici	177
13.2.5.2 Răspunderea administrativ-disciplinară a funcționarilor publici	177

13.2.5.3 Răspunderea contravențională a funcționarilor publici	179
13.2.5.4 Răspunderea civilă a funcționarilor publici.....	179
13.2.5.5 Răspunderea penală a funcționarilor publici	180
13.3 Managementul funcției publice și al funcționarilor publici	181
Capitolul 14. Contenciosul administrativ	182
14.1 Noțiunea de contencios administrativ	182
14.2 Categoriile de contencios administrativ	183
14.3 Condițiile de admisibilitate ale acțiunii directe în contenciosul administrativ..	186
14.3.1 Calitatea procesuală a părților în litigiile de contencios administrativ..	186
14.3.2 Vătămarea unui drept subiectiv sau a unui interes legitim prin actul atacat	191
14.3.3 Existența unui act administrativ în formă tipică sau asimilată în sensul Legii contenciosului administrativ	192
14.3.4 Actul atacat să provină de la o autoritate publică.....	194
14.3.5 Îndeplinirea procedurii administrative prealabile.....	196
14.3.6 Acțiunea în contenciosul administrativ să fie introdusă în termenele prevăzute de lege.....	196
14.4 Actele administrative nesupuse controlului instanțelor de contencios administrativ și limitele controlului.....	197
14.4.1 Actele administrative care sunt exceptate total de la controlul de legalitate al instanțelor de contencios	198
14.4.1.1 Actele administrative ale autorităților publice care privesc raporturile acestora cu Parlamentul	198
14.4.1.2 Actele de comandament cu caracter militar.....	199
14.4.1.3 Actele administrative pentru modificarea sau desființarea căroră se prevede, prin lege organică, o altă procedură judiciară.....	200
14.4.2 Actele administrative care au un regim juridic specific al controlului de legalitate exercitat asupra lor.....	201
14.5 Instanțele de judecată competente să judece acțiunile de contencios administrativ	202
14.6 Soluțiile pe care le poate da instanța de contencios administrativ	203
14.7 Controlul judecătoresc indirect al actelor administrative cu caracter individual pe calea excepției de nelegalitate	204
14.8 Contenciosul administrativ în legile speciale.....	205
Bibliografie	207